

NATUURRESERVATEN aan de MIDDENKUST

In dit eerste nummer worden enkele natuurreservaten in beheer en/of eigendom van Natuurreservaten vzw kort voorgesteld. Op het grondgebied van de BOM gemeenten zijn vervolgens gelegen:

- ▶ De Paelsteenpanne: 12 ha gelegen net achter de zeereepduinen te Bredene;
- ▶ De Warandeduinen: 5 ha duinen gelegen te Middelkerke;
- ▶ De Schuddebeurze: 0,8 ha middeloude duinen te Westende-Lombardsijde;

In dit nummer komen de Warandeduinen en de Schuddebeurze aan bod. Beiden zijn dit reservaten gelegen te Middelkerke. Alhoewel ze alle twee in duinen gelegen zijn hebben ze een sterk verschillende natuurhistorische en geologische eigenheid.

A. De WARANDEDUINEN

Warandeduinen is een vlag die meerdere ladingen dekt. Zo zijn "de Warandeduinen" in brede zin zowel de duinen (32 ha) tussen Middelkerke en Westende, als in enge zin de naam van het 5 ha grote NR-reservaat waarvan het beheer door de Administratie Waterinfrastructuur en Zeewezen aan Natuurreservaten vzw is overgedragen.

Het meest westelijke deel van het gebied in z'n ruimste betekenis wordt nog rechtstreeks besproeid met zilte zeewind, de rest is afgesneden door de befaamde Atlantic Wall. Andere Warandedelen zijn drooggepompt en weer andere bieden uitgebreide tapijten duindoorn of zeepkruid. Kortom, duin is altijd mooi, maar 't is best dat we er 5 ha mogen van beheren!

In een volgend nummer komen we nog terug op de enorme rijkdom van het gebied, maar momenteel is het slechts de bedoeling even te laten proeven en tasten.

Wat dacht u van volgende vlinderwaarnemingen: stabiele populatie Koevinkje, Bruin blauwtje, wellicht ook Heidevlinder (al moet dat laatste nog nader onderzocht worden) en een zeer geliefd zomerverblijf voor gele en Oranje luzernevlinder en ooit (1992) zelfs eens het Groot geaderd witje.

Vlinders zijn uitgesproken bloemenliefhebbers dus zijn dit evenzovele aanduidingen van de bijzondere plantenrijkdom van dit pareltje: Liggende asperge, Kalkbedstro (noordelijkste groeiplaats van de Noordzeekust !), Gewone vleugeltjesbloem, Strand- én Fraai duizendguldenkruid, Stijve ogentroost, vele Duinviooltjes en Duinreigersbek, Kleine bevernel en hartverwarmende hoeveelheden Kruiend stalkruid.

Groot geaderd witje

Afgelopen zomer werden diverse exemplaren van de (reislustige) Viervleklibbel waargenomen. Penseelkever en Monokini tekenden present en voor het vogelvolkje verdienen Nachtegaal en Tapuit een broedvogelvermelding.

Deze duinen zijn dus duidelijk de moeite waard. Dat willen we in de toekomst wat meer onder het daglicht brengen. *De Open Natuurdagen* op 9 en 10 april eerstkomend zullen daar de eerste concrete invulling van zijn. Het Warandeduinen-reservaat ligt bovendien pal naast de tramhalte "Krokodille". Bereikbaar dus voor Jan en Alleman. Tot dan ?

B. SCHUDDEBEURZE

De Schuddebeurze is één van de drie reservaten van Natuurreservaten vzw op het BOM-grondgebied. Eind 1993 en ondertussen steeds verder, gebeurden de eerste aankopen in dit net niet verkavelde gebied. De Gewestplannen kwamen hier geen dag te vroeg. Precies zoals het Duinendekreet geen ogenblik langer had mogen uitblijven voor Blutsyde. Maar dat is een ander verhaal. Hier willen we ons nieuwste reservaat op de grens van Westende met Lombardsijde even in de kijker zetten.

En het gebied heeft zowat alles mee:

1. Zijn intrigerende naam. Heeft het nu werkelijk te maken met een tolhuis in die lege heide, waar de beurs moest leeggeschud worden ?
2. De wettelijke bescherming. Op het gewestplan Natuurgebied met wetenschappelijke waarde (R-gebied), daarbovenop nog eens geklasseerd landschap en onlangs voorzagen de Groene Hoofdstructuur en het Duinendekreet in hun ontwerp het gebied met hun gewaardeerde aandacht.
3. De geologische zeldzaamheid. Samen met het zustergebied Blutsyde in Bredene en het nog oudere Cabourg in Adinkerke, vormt Schuddebeurze zowat alles wat er overblijft aan "oude duinen". M.a.w. duingebieden van zo'n 2000 jaar oud. Zelfs Nederland en Frankrijk hebben nauwelijks dergelijke restanten wegens bebouwing, bloembollenteelt, serredorpen en ga zo maar door.
4. De natuurwaarde. Door de hoge ouderdom van deze duinen zijn alle kalk- en zoutsporen al lang geleden weggespoeld zodat zurige zandgronden overbleven. Erosie, beweiding, uitgestorven landbouwgebruiken en nog van dat, zorgden voor een gevarieerd menu aan planten en dieren. Even een lukrake bloemlezing? Koelvinkje, Klein vuurv Lindertje, Alpenwatersalamander, Struikheide, Waternavel, Brem, Gaspeldoorn, Klein tasjeskruid, Bleekgele droogbloem en voorts enkele zeldzame spinnen en loopkevers. Recent vernamen we ook dat in een niet zo verafgelegen verleden (eind jaren '70) zelfs Boomkickers voorkwamen, maar systematisch afgevangen werden om verkocht te worden aan een Brussels verzamelaar ...!

5. Het heden en de toekomst. Sinds zowat één jaar heeft uw aller NR er met steun van het Middelkerks gemeentebestuur, de provincie en het Vlaamse Gewest iets meer dan één hectare bijeengekocht in het centrale hart. Er ontbreken ons nog drie kaveltjes om een aaneengesloten blok te vormen waarop we dan naar hartelust beheerswerken kunnen plegen.

Op de voorbije "Open Natuurdagen" van 9 en 10 april 94 maakten we de geboorte van dit allernieuwste reservaat wereldkund. Zoals voordien werden er ondertussen enkele rondleidingen gegidst. Maar ook en vooral, we konden starten met een natuurbeheer. Door de jarenlange verwaarlozing van het gebied konden grassen, bramen en struweelvorming ongehinderd oprukken en dreigden binnenkort alles te gaan verstikken.

Er moest dus verschaald worden. Dat realiseerden we op een geslaagde beheerswerknamiddag met hulp van zeis, sikkel, riek en nog meer van dat fraais. De centrale vijver werd van zwerfvuil ontdaan, er werden enkele stukken gemaaid met afvoer van het maaisel en er zijn twee proefvierkantjes geplagd. De gemeente Middelkerke haalde achteraf alle opgestapelde rotzooi weg. Volgende jaren zullen we met argus-ogen (a propos : de "algemene" Argusvlinder werd er totnogtoe niet waargenomen, maar dat komt wel) de ontwikkeling volgen. Kenners beweren dat die ontwikkeling buitengewoon vlug gebeurt. Weeral goed nieuws.

Johan Broidioi.

